

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 10 mars 2010

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer om svensk idrott, idrottspolitik och idrottsforskning på idrottsforum.org](#)[Läs mer om idrott och genus på idrottsforum.org](#)

Det finns mycket gott att säga om Skånes Idrottsförbunds initiativ att publicera en skånsk historik över kvinnors idrott under 100 år. Idrottshistorikerna domineras, på samma sätt, och av samma skäl, som övriga idrottsvetenskapliga discipliner, av män, vilket påverkar intresseinriktning och val av studieobjekt. Men idrotten är inte exklusivt männens domän, än mindre nu än tidigare, och detta måste reflekteras i forskningen. En annan anledning att applådera initiativet nämner Björn Sandahl i sin recension av publikationen, är att idrottsförbund och -föreningar normal inte utsträcker sitt historiska intresse längre än till att publiceras hagiografiskt inriktade jubileumsböcker. Kvinnor i skånsk idrott 1908–2008 av Anne-Lis Nilsson och Roger Gottfridsson (Skånes Idrottsförbund) är förvisso en jubileumsbok, men den skiljer sig på ett avgörande sätt från övriga sådana; det gäller dessbättre inte det rikhaltiga bildmaterialet, utan just inriktningen på kvinnoidrotten med den fördjupning av en oftast förbisedd del av idrottshistorien som det innebär. Fackhistorikern Sandahl noterar brister vad gäller till exempel noter och referenser, men konstaterar samtidigt att det inte är rimligt att ställa sådana krav på den här typen av publikation, som förvisso är en god introduktion till kvinnoidrotten för den historiska intresserade.

Skånska idrottskvinnor dokumenterade

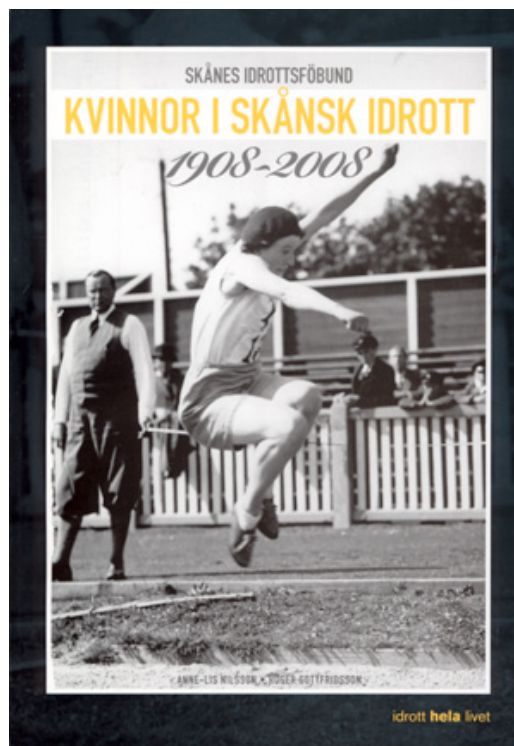
Björn Sandahl

Södertörns högskola

Anne-Lis Nilsson & Roger Gottfridsson
Kvinnor i skånsk idrott 1908–2008
112 sidor, hft., ill.
Malmö: Skånes Idrottsförbund 2009

Kvinnor i skånsk idrott – 1908-2008 belyser som titeln antyder kvinnornas roll i den skånska idrottsutvecklingen under de gångna 100 åren. Den är utgiven i samband med Skånes idrottsförbunds 100-års jubileum med det uttalade syftet att skildra hur de kvinnliga idrottsutövarnas villkor förändrats och förbättrats. Framställningen är uppbyggd genom en ramberättelse som kronologiskt leder läsaren fram från tidigt 1900-tal till idag. Denna kompletteras av ett tjugotal personporträtt där enskilda kvinnliga idrottare presenteras och, i den mån det är möjligt, intervjuas om sin tid som aktiv idrottare. Till detta kommer ett rikt bildmaterial som höjer läsoplevelsen avsevärt.

Framställningen gör inte anspråk på renodlad vetenskaplighet, även om ett rikt källmaterial använts. Noter saknas exempelvis och ramberättelsen bär klara deskriptiva drag. Bokens totala längd på drygt 100 sidor, inklusive bilder, gör också att berättandet hålls på en övergripande nivå. Det är istället i personporträtten som berättelsen får liv och lämnar den strama form som texter som baseras på protokoll och statistik oundvikligen får. Överlag drabbas man efter ett tag av en längtan efter djupare analyser och diskussioner, särskilt om perioden efter 1970, som endast berörs flyktigt på fyra sidor. Här hade definitivt mer kunnat sägas då det är under denna period som

kvinnoidrottens verkliga genombrott sker och man lämnar som läsare något hängande i luften när ramberättelsen tar slut. I stort fungerar den dock väl som kapp till det som gör boken speciell, personporträtten.

Personporträtten består av beskrivningar av totalt tjugo kvinnliga idrottare. Det handlar om olika prominenta idrottspersonligheter vars karriärer speglats av tidens syn på kvinnligt idrottsutövande. Beskrivningarna, vilka alla är på mellan en och två sidor, ligger insprängda i ramberättelsen och tjänar väl till att exemplifiera den senares mer övergripande beskrivning av händelseförloppet. Detta gäller dock enbart delvis. Man kan snabbt konstatera att endast en av de beskrivna idrottarna är född efter 1952. Detta förstärker intrycket från ramberättelsen om den knapphändiga beskrivningen av händelseförloppet efter 1970-talet. Detsamma gäller de tidigaste decennierna genom att endast två av de utvalda idrottarna är födda före 1900.

Här måste kronologi ställas mot funktion. Valet av idrottare förefaller i det här fallet ha motiverats med det senare: att hitta så intressanta profiler som möjligt från Skåne. Vidare kan man konstatera att det förefaller ha varit författarnas ambition att intervjua så många som möjligt av de utvalda idrottarna. Detta initiativ är lovt då det ger mer liv i porträtten, men troligen är detta en av orsakerna till att så få idrottare förekommer från de första decennier boken beskriver. Det bör dock samtidigt påpekas att antalet kvinnliga idrottare också var färre än senare, vilket säkerligen också får konsekvenser för urvalet. Man hade dock kunnat tänka sig ett annat upplägg där de kvinnliga idrottare som tagits med i boken istället fått representera olika decennier så ramberättelsen och personporträtten gått hand i hand. Tyvärr möjliggör det valda upplägget inte detta, men det är samtidigt lätt att förstå varför författarna gjort som de har gjort.

” *Kvinnor i Skånsk idrott är dock exempel på något avsevärt mindre vanligt förekommande – en historisk skrift som fokuserar på ett särskilt tema. Detta är en lika glädjande som ovanlig företeelse.*

Det är alltid vanskligt att blanda äpplen och päron och den kritik som här framförts är formulerad utifrån utgångspunkten att systematisk analys hade legat författarna för ögonen när boken skrevs. Så är inte fallet. Kvinnor i skånsk idrott är främst en bok för den som intresserar sig för svensk kvinnoidrotts framväxt och utveckling. Den som vill ha en vetenskaplig avhandling i ämnet får söka vidare, men för den historiskt intresserade som vill veta mer om frågan torde denna bok vara en god introduktion.

I ett annat sammanhang har dock *Kvinnor i Skånsk idrott* större betydelse. Det historiska intresset i den svenska idrottsrörelsen har vid flera tillfällen varit föremål för diskussion. Överlag kan konstateras att intresset förefaller relativt lågt, bortsett från de pliktskyldiga jubileumsskrifter som ofta publiceras i samband med mer eller mindre jämna jubileum. Normalt brukar de här skrifterna ta ett helhetsgrepp på den aktuella föreningens eller förbundens historia. *Kvinnor i Skånsk idrott* är dock exempel på något avsevärt mindre vanligt förekommande – en historisk skrift som fokuserar på ett särskilt tema. Detta är en lika glädjande som ovanlig företeelse och man får hoppas att skrifter av detta slag kan bli en inspirationskälla till andra föreningar och förbund som besitter ovärderliga kunskaper och källor om svensk idrott, vilka inom ramen för traditionell vetenskap troligen aldrig kommer att bli föremål för djupare studier.

© Björn Sandahl 2010.

 Köp boken för 150 kr + porto från förlaget

 Kjøp boken fra forlaget

 Køb bogen fra forlaget

 Buy this book from Amazon.co.uk

 Buy this book from Amazon.com